

Täysistunto

Maanantai 22.6.2026 klo 12.00—21.31

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 114/2026 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 17/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.58 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tämä esitys maatalouden energiaveron lisäpalautuksesta on pieni mutta merkityksellinen osa Suomen kokonaisturvallisuutta. On tärkeää nähdä, että huoltovarmuus ei ole vain varastoja tai kriisisuunnitelmia, vaan se on myös sitä, että kotimainen ruuantuotanto on kannattavaa ja kykenee toimimaan myös kriisiaikoina. Suomalainen maatalous on viime vuosien aikana ollut kovassa paineessa. Polttoaineiden hinnannousu erityisesti Lähi-idän kriisin vaikutuksesta on nostanut tuotantokustannuksia nopeasti. Maataloudessa käytettävän kevyen polttoöljyn rooli on keskeinen, koska se on välttämätöntä traktoreissa, kuivureissa ja muissa tuotannon kannalta kriittisissä toiminnoissa. Siksi tämä esitys on perusteltu.

Arvoisa puhemies! Esityksen tarkoituksena on vastata energian hinnannousun aiheuttamaan tilanteeseen. Se tarjoaa määräaikaisen lisätuen energiaveron palautukseen tälle ja ensi vuodelle. Kyse ei ole pysyvästä tukijärjestelmän muutoksesta vaan kohdennetusta kriisitoimesta, jolla helpotetaan tilannetta nyt, kun paine on suurimmillaan. Valtiovarainvaliokunta pitää esitystä perustellusti tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Maatalouden kannattavuus on jo pitkään ollut huolenaihe, ja kustannusten nousu on heikentänyt tilannetta entisestään. Tässä tilanteessa on tärkeää turvata tuotannon jatkuvuus.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuuden näkökulmasta kysymys on hyvin konkreettinen. Jos tilat eivät selviä kustannuspaineista ja tuotanto vähenee, myös Suomen omavaraisuus heikkenee. Siksi tässä esityksessä ei ole kyse vain taloudesta tai tuesta, vaan kysymys on myös huoltovarmuudesta ja kokonaisturvallisuudesta. Kyse on siis hallitusta, tarpeellisesta ja sääntöjen mukaisesta tukitoimesta. Siksi myös valiokunnan johtopäätös on selkeä: Esitys on tarpeellinen, hyvin kohdennettu ja oikeasuhtainen vastuu akuuttiin tilanteeseen. Se tukee maatalouden toimintaedellytyksiä ja samalla vahvistaa Suomen huoltovarmuutta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

21.02 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Maatalouden kannattavuuskriisi on todellinen ja vakava. Viljelijöiden toimeentulo, kotimainen ruuantuotanto ja huoltovarmuus vaativat pitkäjänteisiä ratkaisuja. Hallituksen esitys on kuitenkin ongelmallinen, sillä se kasvattaa energiaveron palautusta tavalla, joka kohdistuu lähes kokonaan polttoöljyn käyttöön, käytännössä siis fossiilisen energian tukemiseen. Samalla se heikentää kannusteita siirtyä kohti energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa ja vähäpäästöisiä ratkaisuja.

Lisäksi esitystä perustellaan poikkeuksellisen ja määräaikaisena toimenä. Todellisuudessa vastaavaa veronpalautuksen korottamista on tehty toistuvasti viime vuosina. Kun kriisitukea käytetään näin usein, se ei ole enää poikkeus, vaan siitä tulee odotus. Tämä ohjaa investointeja väärään suuntaan ja hidastaa välttämätöntä irtautumista fossiilienergiasta.

Arvoisa puhemies! Maataloutta on tuettava tavalla, joka parantaa kannattavuutta kestävästi. Tuen tulisi ohjata energiatehokkuuteen, sähköistymiseen, biokaasuun ja kotimaiseen uusiutuvaan energiaan, ratkaisuihin, jotka pienentävät kustannuksia pysyvästi ja vahvistavat samalla huoltovarmuutta. Näistä syistä emme pidä esitystä tarkoituksenmukaisena, vaan tuki tulisi valmistella uudestaan ja toteuttaa toista kautta. Tämän vuoksi ehdotamme, että lakiehdotus hylätään ja että eduskunta edellyttää hallitukselta toimia, jotka tukevat maataloutta mutta samalla kannustavat irtautumaan fossiilienergiasta.

Arvoisa puhemies! Esitän siis, että lakiehdotus hylätään ja että eduskunta hyväksyy vasalauseen mukaisen lausuman.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen on poissa. Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

21.03 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Maatalouden kannattavuuskriisi on todella olemassa oleva, todellinen ja vakava ongelma. Viljelijöiden toimeentulo, kotimainen ruuantuotanto ja huoltovarmuus edellyttävät sellaista politiikkaa, joka vahvistaa maatalouden pitkän aikavälin toimintaedellytyksiä. Tätä lyhyen aikavälin tukea ei tule rakentaa tavalla, joka lisää todellisuudessa maatalouden riippuvuutta fossiilisista polttoaineista tai heikentää kannusteita siirtyä kohti vähäpäästöisempiä ratkaisuja, ja juuri tämä on hallituksen esityksen keskeinen ongelma. Käytännössä kyse on ensisijaisesti fossiilisen energian käytön tukemisesta tilanteessa, jossa maatalouden pitäisi päinvastoin saada tukea energiatehokkuuden parantamiseen, polttoöljyn käytön vähentämiseen ja uusiutuviin ratkaisuihin siirtymiseen.

Tätä esitystä on todella perusteltu määräaikaisena, poikkeuksellisenakin toimenä tässä nykyisessä tilanteessa, mutta se perustelu ei valitettavasti kestä merivettä, kun tiedämme, että tätä samaa maatalouden energiaveron palautusta on korotettu poikkeuksellisilla perusteilla jo useaan kertaan. Kun on olemassa riski, että tätä ei enää nähdä poikkeuksena, vaan nimenomaan syntyy odotus sille, että itse asiassa aina, kun kriisi iskee, tämä keino tulee käyttöön, niin on ilmeistä, että tämä voi vaikuttaa kielteisesti investointipäätöksiin, vähentää kannusteita vähentää polttoöljyn kulutusta tai siirtyä eroon fossiilisista polttoaineista. Hallituksen esityksessäkin tunnustetaan tämä riski.

Maatalouden tukemiseen on etsittävä keinoja, jotka vahvistavat alan kannattavuutta ja huoltovarmuutta ilman, että samalla ylläpidetään fossiiliriippuvuutta. Siksi kannatan edustaja Sarkkinen esityksiä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.